

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 29 Augustus.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 25sten Augustus.

Een koerier heeft alhier de tijding overgebracht van het overlijden van Z. D. H. den regerenden Hertog van Nassau, die de baden te Kissingen gebruikende, aldaar overleden is. Deze Prins was den 10den Julij 1792 geboren, en bij zijn tweede huwelijk gehuwd met de Hertogin Paulina van Wurtemberg, Z. D. H. de Hertog, die hem opvolgt, is geboren den 21sten Julij 1817.

— Het Pruisisch gouvernement heeft Commissariaten van politie over de geheele linie der douanen langs de grenzen van Belgie en Holland opgericht om met de ambtenaren der douanen gezamenlijk te handelen, ten einde den sluikhandel op die grenzen te betengelen.

— De volgende brief uit Berlijn geschreven bewijst hoedanig de ingezetenen van Posen aan de R. C. Kerk gehecht en over de vervolgingen van het Pruisisch Gouvernement verontwaardigd zijn. De eerste brief in het laatst van Julij geschreven is van den volgende inhoud.

1°. Mgr. de Aartsbisschop is nog altijd te Berlijn. Men begrijpt dat in de tegenwoordige gesteldheid van zaken de administratie van zijn bisdom niet dien welgeregelde loop volgt en in al de behoeften voorziet; de ongelegenheden en de verwarring die daar uit voortvloeijen vervullen het hart van dien waardigen Prelaat wiens gerustheid van geest overigens geheel apostoliek is met droefheid. Hij heeft voorde zaligheid zijner kudde. Het is hierom dat hij den 10den Julij aan Z. M. eene memorie rigtte waarin hij Hoogstdenzelven verzocht onverwijld den provisionelen staat van zaken te doen ophouden; deze memorie is onbeantwoord gebleven. Even zoo vruchteloos bleven de pogingen eener deputatie uit de geestelijkheid van het bisdom, die te gelijker tijd alhier aankwam, en waarvan een bij den Koning welgezien persoon een gedeelte uitmaakte. Het gehoor, hetwelk deze Commissie verzocht had, werd geweigerd en eene memorie, welke zij ook vóór zijn vertrek naar Töplitz in gediend had, bleef insgelijks onbeantwoord. De twee afgevaardigden vertrokken met een beklemd hart.

Eenige dagen later ontving Mgr. de Aartsbisschop een bezoek van den Minister van politie, die hem aankondigde dat indien hij eene reis naar de Pruisische hoofdstad verlangde te doen, niet zich hoestegen verzette. Zijne Grootheid antwoordde daarop, „Ik heb geen noodig eene plezier reis te doen, terwijl mijne kudde met eene diepe droefheid overladen is. Indien gij mij eene dienst wilt bewijzen, geef mij paspoorten voor Posen, alwaar mijne tegenwoordigheid hoe langer hoe meer zelfs voor het gouvernement, noodzakelijk wordt. De Minister de schouders ophalende antwoordde hierop: „Het spijt mij aan uw verzoek ten dien aanzien niet te kunnen voldoen.”

Een groot getal exemplaren van den roman *De Baron de Sandau* is aan de Protestantische en zelfs aan de Catholieke geestelijkheid van het Hertogdom Posen gezonden met uitnoodiging om dezelve te verspreiden zoo veel zij zouden kunnen en met de belofte dat Zijne Majesteit niet zou nalaten de dienst te erkennen, welke men bij deze gelegenheid zoude bewijzen.

Men verzeker dat de Prins Bisschop van Breslau niet op eene zeer minzame wijze is ontvangen, uithoofde hij geweigerd heeft eenen herderlijken brief in den geest van het gouvernement opgesteld, af te kondigen.

Overigens is er geen twijfel meer aan of zijne reis naar Berlijn is veroorzaakt door krachtadige en gestrenge instructien die hem van Rome zijn overgemaakt.

De wetgeving over de gemengde huwelijken is op dit oogenblik aan het kabinet onderworpen. Naar men zegt, zal dezelve in eenen geest opgemaakt worden, welke niet meer met het geweten der Catholieke geestelijkheid strijdig zal zijn. Het zal niet geoorloofd wezen belofte te vorderen; de gemaakte overeenkomsten tusschen de echte lieden zullen voor de regtbanken niet kunnen vervolgd worden, maar daarentegen kan de Priester in geen geval genoodzaakt worden de zegening te geven.

De andere brief welke hoofdzakelijk met dezen overeenstemt is van den volgende inhoud.

Berlijn den 12den Augustus. Herhaaldelijk heeft men het gerucht verspreid, hetgeen zelfs tot in de dagbladen doorgedrongen is, volgens hetwelk Mgr. de Aartsbisschop van Gnezen en Posen onderscheidene verzoeken bij het Gouvernement zou gedaan hebben en onder andere, ten einde de vergunning te bekomen om voor zijne gezondheid de baden te gaan gebruiken. Men voegde er bij, dat die verzoeken, met uitzondering van de laatste geweigerd waren, welke hij verkregen had, onder voorwaarde van zich aan zekere politie reglementen, aan welke de aartsbisschop niet had willen toestemmen te onderwerpen. Het eenige wat hiervan waar is, is dat de aartsbisschop zijne onzekere gesteldheid overwegende waar hij zich door de onvolledige mededeelingen, welke hij sedert zijne komst te Berlijn van het gouvernement ontvangen had, bevond aan welke hij natuurlijk een einde wilde stellen, vooral met betrekking tot de geheele opschorting der kerkelijke administratie in

zijn bisdom en de ongelegenheden, die daaruit voortsporen, de aartsbisschop zeggen wij, had vergunning verzocht om naar zijn bisdom terug te keeren, en zijne herderlijke functien te hervatten, dan op dit verzoek heeft men geen ontkennend antwoord gegeven, want men heeft zich niet willen gewaardigen in het geheel daarop te antwoorden zoodat de onzekerheid zijner gesteldheid altijd dezelfde is. Wat nu de zaak der baden aanbelangt, zie hier hoedanig dezelve zich heeft toegebragen. Eewigen tijd geleden deed de minister van binnenlandsche zaken en politie, de Heer Rochow, een bezoek bij Mgr. de Aartsbisschop, die tol hier toe er slechts een van den Minister van Lottum, gedurende de eerste onderhandelingen, ontvangen had. In den loop van dit onderhoud, vroeg de minister of het Mgr. niet welgevallig zou zijn om van het seizoen gebruik te maken, ten einde de baden te nemen, in welk geval hij verzekerde dat zijn ontwerp geen hinderpaal zou ontmoeten. De Aartsbisschop nam het voorstel niet aan, zeggende dat zijne gezondheid geene baden vorderde en dat de staat der kerkelijke zaken hem niet vergunde om eene plezier reis te doen; maar dat hij geen ander verlangen had dan naar zijn Bisdom terug te keeren, om aldaar zijne functien te hervatten.

De Coadjuor van Gnezen, de Hoogwaarde Heer K. . . heeft Berlijn verlaten, zonder sening gevolg zijner reis gehad te hebben; hij heeft zich over Dresden naar Töplitz begeven. Welonderrigte personen gelooven niet dat hij zoo spoedig te Gnezen zal wederkeeren, alwaar de bevolking zeer tegen hem ingenomen is. Deze gesteldheid heeft zich op onderscheidene wijze geopenbaard. Toen hij tijdens de kerkelijke discussien voor de autoriteiten tafels aangrigte, werden zijne vengsters door het volk verbrijzeld, vervolgens daar hij de eenigste was om tegen den Aartsbisschop te getuigen, openbaarde zich het levendigste misnoegen tegen zijn gedrag. De zaken kwamen zelfs zoo ver dat de bakkers, vleeschhouwers en andere leveranciers weigerden om mondbehoefden aan hem te verkopen en zijne huisbedienden ondervonden ten dien aanzien niet weinig, maar eene menigte onaangenaamheden. Het is alzoo dat hij zich genoodzaakt gezien heeft in zeker opzigt Gnezen te verlaten; vooreerst had hij zich naar Breslau begeven, alwaar hij bij de studenten een zeer slecht onthaal ondervond; vervolgens te Töplitz, alwaar hij naar Töplitz en, gelijk ik zoo even gezegd heb, dat men nog eenigen tijd verloopen, alvorens hij in zijn Bisdom kan terug keeren. (*Augsburger Zeitung*).

— Uit het Groothertogdom Pozen wordt gemeld dat meer dan 1000 ongeopende brieven op het kapittel van Gnezen zijn neergelegd en dat dit kapittel zich onbevoegd verklarende om over eenige zaken kennis te dragen, hoopt het Gouvernement te noodzaken om den Aartsbisschop in zijne functien te herstellen.

— Uit Saint Gall (Zwitserland 13den Augustus) wordt het volgende gemeld:

Eene verandering in het personeel van het korps diplomatiek in Zwitserland maakt op dit oogenblik veel beweging onder onze Catholieke medeburgers. Dr. Bunsen, de bekende diplomaat door zijne moeilijke (*Scabreuse*) debatten met den H. Stoel, is tot buitengewoon gezant en minister plenipotentiaris van den Koning van Pruisen bij het Zwitsersch bondgenootschap benoemd, ter vervanging van den Heer Rochow, die, eene zeer zonderlinge zaak, in weerwil van zijne hoedanigheid van vreemd diplomaat, zich een aantal vrienden in Zwitserland heeft weten te maken. Eene kruistogt onzer Catholieke drukpers tegen den nieuwen ambassadeur is niet minder dan waarschijnlijk.

FRANKRIJK.

P A R I J S, den 25sten Augustus.

Bij een Koninklijk bevelschrift van den 21sten Augustus, is de lang verwachte vermindering van het inkomend regt op de suiker uit de Fransche kolonien vastgesteld. De hoofdbepaling van dit besluit brengt mede, dat, te rekenen van den 10den September aanstaande, van de ruwe suiker, die door Fransche schepen uit de Fransche West-Indische eilanden wordt aangevoerd, aan inkomend regt en opeenten, in plaats van fr. 49.50, fr. 36.30 per kilogramme geheven zal worden. De geheele ontlasting bedraagt dus fr. 13.20; zijnde hetzelfde bedrag, hetwelk door de commissie uit de kamer der afgevaardigden, die eene aldaar dit jaar over deze zaak ingedierde doch onafgedaan geblevene wet had onderzocht, was voorgesteld. In het rapport van den minister Cunin-Gridaine, hetwelk te gelijk met het Koninklijk bevelschrift openbaar is gemaakt, wordt gezegd, dat de maatregel, die in het belang der Fransche kolonien, schreepvaart en zeehavens onvermijdelijk was geworden, door de gezamenlijke ministers eenstemmig was goedgekeurd.

Waarschijnlijk zal de telegraaf de tijding der ontlasting van de koloniële suiker wel dadelijk naar Bordeaux hebben overgebracht waar men zeer naar dien maatregel verlangde. De Hertog van Orléans bevond zich den 21sten nog in die stad, en kan dus van de vreugde der bewoners over de vervulling hunner wenschen getuige geweest zijn. Aan den anderen kant moet het besluit der regering

te Rijssel, Valenciennes, en in de andere steden, waar zich de groote beetwortelsuikerfabrieken bevinden, eenen onaangename indruk maken.

— De Hertog van Orléans heeft den 20sten, bij een togje op de Garonne bij Bordeaux, een kort mondesprek met den Generaal Bertrand, den lotgenoot van Napoleon, gehoorde, die langs uit west-Indië naar Frankrijk teruggekeerd en zich in de quarantaine-inrigting bevond.

— De Hertog van Orléans heeft gedurende zijne reis eenen mai re aangekomen, die hem de volgende toespraak deed.

Ik ben zeer blijde u te zien. Ik zal u geene redevoeving doen, want ik ken er niets van. Ach was mijn adjunct daar, bij voorbeeld, hij zou u eene wel bezorgde debiteren, hij verstaat het, doch hij haakt op dit oogenblik den roeg binnen en kan zich niet derangeren. Alzoo moet gij u maar behelpen." De Prins antwoordde hierop lagchende: dat hij zich voor zeer voldaan hield."

— Berigten uit Spanje melden dat de opstand in Navarre zoo niet geheel dan ten minste voor het grootste gedeelte geëindigd schijnt. Vele bataljons hebben reeds hunne onderwerping gedaan en de Generaal Klio is in Navarre teruggekeerd.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHE.

Marseille den 23sten Augustus.

De pakketboot van den Levant is 48 uren ten achter:

Men meldt uit Syra van den 11den dat de Turksche en Egyptische vloot voor Alexandrie voor anker lagen en dat den 5de eene Turksche Stoomboot aan boord hebbende den adjudant van den admiraal Roussin te Alexandrie was aangekomen, om de Turksche vloot in naam der Vijf Mogendheden te eischen.

Berigten uit Madrid van den 18den dezer melden, dat volgens Correspondentien van Vittoria Don Carlos naar Frankrijk zou gevlugt zijn. Volgens *El Mensajero* zou Don Carlos met zijne familie uit Toloza verdwenen zijn. Een gevecht heeft tusschen den Hertog der Overwinning en de Carlistische troepen op de hoogte van Villaréal plaats gehad. Deze laatste waren geslagen.

Men sprak altijd van ministeriele Combinatien, in welke de mannen der heethoofdige partij ten voorschijn zouden komen. Het ontwerp van *Espartero* is, zegt men om Guevaria-Durango aan te vallen en de linie voor Bilbao te verzekeren.

— Men deelt als zeker mede dat de Carlisten het Kasteel van Guebara zullen ontruimen en dat *Espartero* het voornemen heeft drie linien daar te stellen, eene te Bilbao naar Vittoria de andere te Pampelune en de derde van Pampelune naar de Fransche grenzen. De voorbereidselen voor deze laatste bewerkstelling zijn reeds begonnen. (*Phare de Bayonne van den 22sten.*)

— Gisteren omstreeks twee uren is de Bisschop de Leon en deszelfs Secretaris, die sedert twee dagen in het oog gehouden waren uit Guitarij naar Bayonne, geëscorterd door de Gendarmerie, vertrokken.

Men kent de verblijfplaats nog niet welke aan de uitgewekenen zal worden aangewezen. (*Sentinelles des Pyrénées van den 22sten.*)

— Het Gouvernement heeft eene telegrafische depêche ontvangen houdende dat de Maarschalk *Espartero* de geduchte stellingen van Arlaban heeft ingenomen, welke in het jaar 1835 zoo veel bloed aan het leger, gekommandeerd door den Generaal *Cordova* gekost heeft; ten gevolge van dezen goeden uitslag heeft de Hertog der Overwinning Villaréal d'Alava bezet en eene Communicatie linie van Bilbao naar Vittoria opgerigt.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten Augustus.

Volgens de Correspondentie uit Parijs, die altijd zeer goed ingelicht is geweest zou het vraagstuk tot interventie in Spanje op nieuw in den raad der ministers behandeld zijn, en deze reis zou het de maarschalk *Soult* zijn die daarop het sterkste aandrang. Het tegenwoordige Kabinet schijnt partij te willen trekken van de kriebelieke gesteldheid waarin zich *don Carlos* bevindt om eenen beslissenden slag toe te brengen. Wij verlangen zegt *le Commerce Belge* de ontkenning van een Drama, hetwelk tot schande van Europa reeds al te lang geduurd heeft. België bezit thans meer dan 200 miljoen franken in waarde ten laste van Spanje en men zal derhalve gemakkelijk begrijpen dat alle volksklassen in deze hoop zullen deelen.

— Uit Frankfort wordt van den 22sten dezer gemeld: De Duitsehe bondsvergadering heeft heden eene buitengewone zitting gehouden, welke door den Graaf de Grunne, ambassadeur van Z. M. den Koning der Nederlanden is bijgewoond, die expresselijk uit Ringau was overgekomen; men denkt dat deze bijeenkomst veroorzaakt is door de mededeeling, welke door den Heer *Lebeau*, namens het Belgische Gouvernement aan den Graaf von *Bellinghausen* gedaan is.

— Laatsteleden Zaterdag heeft de Minister zich naar de zalen der tentoonstelling begaven om de schilderij van den Heer de *Keyser* (*de slag van Woeringen*) bewonderd, alsmede die van den jongen *Wouters* van Mechelen. Gisteren zijn nog vele schilderijen uit Parijs alhier aangekomen. Het getal derzelve belooft reeds meer dan 700.

— Eene Commissie van Hollandsche Ingenieurs is dezer dagen te Brussel aangekomen om de onderscheidene Constructie en exploitatie takken onzer rails-ways te bestuderen.

De opzigting der statien is overal het voorwerp hunner navorschingen.

Mr. DIRK DONKER CURTIUS
aan alle vrienden van orde en vrijheid
(Uit de *Arnhemschen Courant*.)

Bij de sluiting der laatste zitting van de Staten Generaal is eene herziening der Grondwet, als op handen, aangekondigd, maar op

eenen voet, dat dezelve geene goede uitkomst opleveren kan.

Is de natie daarbij onverschillig? Zal zij zwijgen en wachten om te klagen tot het te laat is? Ik kan het niet gelooven. Ik vrees slechts, dat zij het belangrijke van het oogenblik niet begrijpt. Maar dan is het pligt haar voor te lichten. Daartoe roep ik op alle, die belang in die zaak stellen en in staat zijn de pligt te doen.

— De minst-wijfelachtige van onze bestemming op deze aarde is, zedelijk en stoffelijk dezelve te verbeteren. Niet te leven het leven van het gedierte, maar ons voordeel te doen met hetgeen onze voorgangers hebben gedaan, en beter te laten.

Wat mij betreft: ik acht zulks pligt, is het mijn geloof, ik zal het niet verzaken. — Niet iets van het mijne bij te brengen, om aan die roeping van den mensch op deze aarde te voldoen, acht ik onvergevelijk.

Naarmate de verlichting toeneemt, en de maatschappij meer van den natuurstaat afwijkt, wordt de regering van eenen enkelen meer onmogelijk, en wordt het noodzakelijk aan velen het regt toe te kennen om eenig deel aan het bestuur te nemen.

Welk eenling kan haar omvatten, de verhouding en den omgang met andere natien, het diplomatiek verkeer met haar? al de behoeften van bescherming naar buiten, ter zee en ter land? de belangen van handel, landbouw en nijverheid? de onderlinge waarborg tegen zeeën en stroomen? de bescherming onderling door goede regtsbesteding en al wat dit aankleeft? Wie kan op 3000 uren afstands kolonien besturen? De regering van eenen is belagchelijk in onzen tijd, die van allen mogelijk, er moet dus zijn een midden, en dat moet zoo ingerigt zijn, dat mannen van verstand en kunde zich kunnen voordoen en ontwikkelen. Dit is thans het geval niet.

Onze regering is noodwendig, die der middelmatigen bij een kundig Vorst, der dommen bij een onkundig Vorst, der intriganten bij een zwak Vorst.

Men heeft van den Vorst eene Zon gemaakt, welke slechts lichten van minderen rang rondom zich kan verdragen, staatsmannen kunnen zich niet ontwikkelen onder een gezag, dat, zelfs vrij van verantwoordelijkheid, allen van dezelve ontslaat. — Om staatsmannen te scheppen, moet aan elk, bij wien men eenige kennis kan vooronderstellen, een onmiddelijk kiesregt worden gegeven, en door herkiezingen eene censuur op het gedrag der gekozenen worden uitgeoefend. Onmiddelijke verkiezingen voor de afgevaardigden, onmiddelijke verkiezingen voor de gemeente raden, periodieke aftreding der gekozenen, verantwoordelijkheid der ministers; gelijkheid van allen voor de wet, — ziedaar hetgeen wij moeten trachten te verkrijgen, ziedaar onze punten van vereeniging.

Welke zijn de middelen, om die te zien verwezenlijken? Door te volgen de voorschriften voor de veranderingen in de Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden daargesteld, komen wij nooit tot die uitkomst.

De Staten der provincien zullen hun monopolie van verkiezing niet afstaan: de Staten-Generaal zullen geen zelfmoord begaan.

Wij moeten dus trachten eene geheel nieuwe Grondwet te verkrijgen, voorgesteld door den Koning, in overweging gegeven aan afgevaardigden, gekozen door de stemgerechtigden op het land en in de steden. — Daartoe moet worden aanzetond, dat met de ontbinding van het Koninkrijk, daadzakelijk door den afval van België en *regtens* door de tractaten, ook de Grondwet van dat rijk is vervallen, derhalve ook de bepalingen, daarbij tot herkiezing derzelve gemaakt. — Het gebrekkige der vorige Grondwet moet worden aangewezen; de droevige uitkomsten van de bestaande instellingen moeten worden opgesomd.

Het regt van stemgerechtigden, om de uitkomst van hunne stemmen te zien en het nut er van tevens, moeten tot een betoog worden gebracht.

De verantwoordelijkheid der ministers moet vooral in het belang van het onschendbaar Hoofd van den Staat en van eene vrije beoordeeling van de daden van het gezag en als middel tot bevestiging van eene krachtvolle uitvoerende magt worden verdedigd. — De Hemel behoede mij, dat ik eene nadrukkelijke kracht van uitvoering zoude willen verlammen en 'slands beheer bij eene kamer van afgevaardigden overbrengen, — maar de uitvoerende magt moet niet zonder verantwoordelijkheid zijn.

Ik ben een man van openbaarheid, een vijand van zamenspanning, van kleinen genootschapsgeest en heb een gruwel van barricades; — maar om omwenteling en zamenspanning te ontgaan, moet de vrijheid der drukpers geene ijdele klank zijn, moet het volk er gebruik van weten te maken en het gezag er gehoor aan durven verleen.

Laten dus alle, die in mijn gevoelen deelen, de pen opnemen en links en rechts, in vlugschriften en protesten, in dit belangrijk oogenblik hunne stem doen hooren, en geloof mij, het zal niet te vergeefs zijn, indien de waarheid en het regt onze gidsen blijven. (1)

En al ware het ijdel, al wierd onze stem gesmoord, ons edel doel miskend, — laten wij toch niet aflaten, maar het goede doen, omdat wij het liefhebben, al moge de uitkomst onzen arbeid niet bekroonen. Waar zouden wij zijn, indien geene moedige mannen ons waren voorgedaan, en, zonder hoop om de uitkomst te zien, het vooroordeel en het geweld hadden bestreden? Nog zouden wij gebukt gaan onder het juk der onverdraagzaamheid en der hebzucht van eenige roovers; geen genot des levens zouden wij hebben, dan ter sluik of onder voorwaarde van anderen te verdrukken. — En voor ons, voor ons? Blijft ons niets meer over om te doen? Sla de wetboeken der volken open, gij zult er op elke bladzijden nog vinden de sporen van de bekrompene begrippen van vorige tijden.

Geloof toch aan de redenen niet, welke dwang en luiheid hebben bijeengeraapt om zwakheid en vreesachtigheid tot bondgenooten tegen verstand en waarheid te verkrijgen.

Het betere — zeggen zij — is de vijand van het goede, en met hetgeen slechts middelmatig is, moeten te vreden zijn, uit vrees van erger, het zijn spreuken van het huisselijk verkeer, door domheid of kwaadtrouw op de maatschappij toegepast; hier geldt het niet slechts hen die zijn, maar ook die komen zullen en moet het goede ons leiden tot het betere, het middelmatige tot het uitgelezenen. — Geloof ook niet, dat bij eene vrije drukpers instellingen tot bespotting toe in de achting van alle verstandigen, gedaaid, lang kunnen in staat gehouden worden, hebt vertrouwen in uwe zaak; want zij heeft de deugd tot beschermengel, de waarheid tot steun en de veredeling van den mensch tot doel.

Eens MOET dus onze zaak zegeviëren, maar thans zoude hare overwinning onbevlekt zijn, en ons ver boven andere natien verheffen; want Nederland zoude, onder de leiding van ORANJE, alom door de onweerstaanbare kracht van het woord, zonder schending van eenig stoffelijk belang, datgene verkrijgen, waartoe in andere rijken burgeroorlog is gevoerd en bloed bij stroomen is vergoten; trotsch zouden wij het hoofd kunnen opheffen en tot de almachtige Begeeren zeggen: Ziet hoe gij hebt gedwaald, en wat uwe onzijdige drift heeft bedorven; voor wanorde bukt ORANJE niet, maar rede en overtuiging vinden ingang.

Staatschokken laten onverzochbare partijen na; maar eenestaats-hervorming, door den Vorst naar den geest des tijds ontworpen, door volkgeest en burgerzin ondersteund, leidt tot vereeniging en vestigt een hecht staatsgebouw. — Het nageslacht zal dan, vullende de blaadjes der geschiedenis van onzen tijd, kunnen zeggen: ZIJ HADDE KAFDEN DE ORDE EN WISTEN DE VRIJHEID DOOR GOEDE INRELLINGEN TE BEVESTIGEN.

Daer wij dit daarentegen niet, zoo zal er geschreven staan: *Door staatschokken niet verjeugdigd, maar afgemat en ontzenuwd, gaven zij zich eenen Koning, om al den last en de verantwoordelijkheid van het bestuur op zijne schouderen te laden, zonder te voorzien, dat dit tot omwenteling leiden moest; zij gaven de voorkeur aan de rust boven de vrijheid, en bevestigden instellingen, door de ondervinding van vijftienwintig jaren als gebrekkig aangewezen.*

Stelstand en zelfs teruggang waren hunne leus, in plaats van ontwikkeling en vooruitgang. Kiest nu vrienden van orde en vrijheid, of liever slaat banden aan het werk, want uwe keuze is reeds gedaan, maar maakt gebruik van de vrijheid der drukpers, ontwikkelt onze punten van vereeniging, en teekent met mij protest aan tegen elk ontwerp, hetwelk ons tot bespotting der tijdgenooten en tot schande van het nageslacht zoude maken.

Gravehage 18 Augustus 1839.

DIRK DONKER CURTIUS.

De Redactie der Arnhemse Courant laat hierop volgen: *Aan degenen die genegen zijn mogten dit of dergelijk nader protest mede te onderteekenen, of zich bij adres aan Z. M. te wenden; wordt in overweging gegeven zich daartoe schriftelijk aan te melden bij den uitgever dezer courant. Het is nu de tijd om, wil men vrijzinnige hervormingen en verbeteringen bekomen, nadrukkelijk te doen hooren. Z. M. onze geëerbiedigde koning moet vernemen, dat niet iedereen over het bestaande voldaan is. Terwijl een aantal ondergeschikte en grootendeels vreemde pennen Nederland in het verouderde willen laten verkwijnen, schijnt het thans de edele roeping der vrienden van vooruitgang, staatkundige veredeling en wettige orde, opentijk en rondborstig voor hunne gevoelens uit te komen, en aan te dringen op afschaffing van misbruiken en voorrechten, op de vestiging van onkreukbaar recht en de invoering van zoodanige instellingen, als daartoe best geschikt kunnen worden geacht.*

Hij den Uitgever der Arnhemse Courant is ter perse den vlagschrift van denselven schrijver: getiteld: *Onze*.

ADVERTENTIE.

NEDER EN MIDDEN RHIJN STOOMVAART MAATSCHAPPIJ
De Stoombooten dezer onderneming varen tusschen Rotterdam, Dusseldorp en Mainz, (en begrepen de tusschenliggende plaatsen) zoowel in Nederland als Duitschland, als volgt:

D A G E L I J K S:

Uitgezonderd Dingsdag van Dusseldorp en Woensdag van Emmerik NAAR Rotterdam, Donnerdag van Rotterdam en Vrijdag van Emmerik NAAR Dusseldorp.

O P W A A R T S:

Van Rotterdam naar Nijmegen en Emmerik 's morgens ten 7 ure.
Emmerik naar Dusseldorp 's morgens 7 " "
Dusseldorp naar Coblenz des avonds 11 " "
Coblenz naar Mainz des 's morgens 7 " "

A F W A A R T S:

Van Mainz naar Dusseldorp des morgens ten 6 ure.
Dusseldorp naar Emmerik en Nijmegen des avonds 11 1/2 ure.
Nijmegen naar Rotterdam des morgens 10 ure.
binstreeks

Verdere inlichting bij de onderscheidene Agenten.

Let Wel.

De Ondergeteekende verwittigt bij deze zijne Geëerde Begunstigers, dat hij van de Fabriken is terug gekomen, met een schoon assortiment IAKENS, CASIMIREN,

BUCKSKINGS en DRAPS DE SCHEFIR; voorts is hij ruim voorzien in de voortzetting van VESTEN, naar den laatsten smaak, en in alle andere STOFFEN, Russisch en Lurken LEER, en in alle andere STOFFEN en PLENEELEN. Alles tegen vasten prijs, en wordt eene prompte en civiele bediening

A. PANIS.

Bij den Ondergeteekende te 's Bosch, zijn te bekomen Mousserende en niet Mousserende FRUITWIJNEN. De Mousserende met de 25 Flesschen tegen f 1,25 de Flesch, en de niet-Mousserende per anker tegen f 7,00. Dezelve WIJNEN zijn ook te bekomen bij de Flesch ten huize van P. G. J. VAN DEN BOGAERT op de Grootte Markt, te 's Bosch, van VAN HAM op den Papeenhulst Lit. C. No. 258 te 's Bosch, de Mousserende à f 1,50 de Flesch, en de niet-Mousserende à 25 centen, zonder de Flesch.

Bovenstaande Wijnen zijn luidens Besluit van de Provinciale Commissie van Geneeskundig onderzoek en toezicht in Noord-Brabant, na den daartoor opzettelijk gedaan onderzoek, bevonden als geene voor de gezondheid nadeelige stoffen bevattende.

J. CHEVALIER & Co.

Lees Hier

MANUFACTUREN EN MODES.

Door eenige veranderingen van het inwendige van mijn Magazijn, zal ik gedurende eene Maand te rekenen van heden af volgende Goederen met tien procent korting (boven de reeds verminderde prijzen) tegen Contante Betaling Verkoopen.

LINNEN, DAMASTEN STELLEN, FIJTELS en DAMAST aan het Stuk, Gekleurde of Imprimé Jacconats NETELDOEKEN, MOUSELINE de LAINE, en CATOEN, CHELASSEN of BONTEN, Gebrocheerde SCHEALS of OMSLAGDOEKEN, MOUSELINE DELAINE, NAPOLETAINNE en MERINOSSEN, zoo Kleine als Grootte, MANTELSTOFFEN, alle soorten van Heeren VESTEN en BROEKSTOFFEN, Zijden FOULARDS, Zwarte CAMLOTS, Zijden PARRASOLS, PARRAPLUIJS, REDICULS, TOUR de TETES en verder alle vervaardigde Goederen: wijders met zes procent, alle andere Effen Stoffen als zijde en Halfzijde, Fransche en Engelsche Merinossen, MOUSELINE de LAINE etc. etc. Ook verzoek ik mits deze, de Dames, welke eenige Veranderingen verlangen of eenig Defekt aan hunne Pelserijen hebben, mij dezelve voor half September inlezen.

's Bosch, den 26en Augustus 1839.

STAELENBERG LEMMENS.

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ

VOOR DEN

Neder- en Midden-Rhijn.

Uithoofde van den lagen Waterstand op de Lek wordt de dienst provisioneel langs de Waal voortgezet; blijvende de afvaart bepaald.

Van Rotterdam naar Nijmegen en tusschenliggende plaatsen tot Emmerik; Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag des morgens ten 7 Ure.

Emmerik naar Dusseldorp en tusschenliggende plaatsen, Dingsdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag des morgens ten 7 Ure.

Dusseldorp naar Coblenz dagelijks des avonds ten 11 Ure.
Coblenz naar Mainz dagelijks des morgens ten 7 Ure.

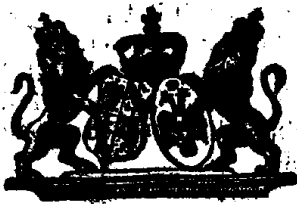
A F W A A R T S.

Mainz naar Dusseldorp dagelijks des morgens ten 7 Ure.

Dusseldorp naar Nijmegen en tusschenliggende plaatsen tot Rotterdam, Maandag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag des avonds ten 11 1/2 Ure.

De Ondergeteekende adverteert aan het geëerde Publiek dat zij alhier gearriveerd is met een fraaije assortiment van INSTRUMENTEN, bestaande in alle soorten van BRILLEN met fijne geslepen glazen voor 's avonds bij kaars of lamplicht voor verzachting van de oogen, alsmede heel fijne HEMEL- en AARDGLOBES, dubbele en enkele VERREKIEKERS, LOGNETTEN voor Heeren en Dames, LEES- en VERGROOTGLAZEN, Horologiemakers LOEPEN, Linnen MEETERS, MIKROSCOOPEN in koper gewerkt, die de voorwerpen eenige honderde malen vergrooten à f 3 en f 5 — Vergrooten Miniatur SPIEGELS voor Fijnschilders, Schambre, Ofsceur en heel fijne PASSEDOOZEN, verscheidend van prijzen en nog verscheidene artikelen te veel om te melden, staande met een kraam op de Grootte Markt over de Societeit de Zwarte Arend, verzoekt ieders gunst en recom-mandatie.

de Wed. L. WOLFF,
van Rotterdam.

VAN
PELTERIJEN,

VAN DE
GEB. J. EN M. JACOBOWICZ,

HOF-BONTWERKERS

van H. R. H. Mevr. de Prinses van Oranje.

Hebben de eer aan het geëerde Publiek te berigten, dat zij met hun reeds zoo gunstig bekend MAGAZIJN alhier gearriveerd zijn en de KERMIS bezoeken, staande met hunne Kraam over het *Antwerpsche Koffijhuis*.

Helzelve is ruim voorzien van een GROOT ASSORTIMENT **Russische en Amerikaansche Pelterijen**, en daarvan vervaardigde Meeren- Statie- en Rij-Pelsen, moderne Mantels, Polonaisen en Jassen met fijn Bont gevoerd en gegarneerd; alsmede de alomberoemdste **Huis-, Kamer en Gezondheids-Pelsen**, Winterpelten, Laarzen, Jagt-Handschoenen met Bont gevoerd, Conservative Voet-Kasjes, enz. — Voor de Dames: Boa's, Mofsen, Colliers, rijke Garnituren, **Winter-Mantilles**, naar den nieuwsten smaak vervaardigd, alsmede voor Bals- en Soirées, met Bont gevoerde Zijden Mantels à la Polonaise, volgens de laatste uit Parijs ontfangene modellen, voorwerpen van kunst in dit vak, ook fijne Winter-Handschoenen voor Heeren en Dames, en eene extra goede partij gewatteerde Robe de Chambres, van f 6 tot f 20. Door voordeelige inkoopten kunnen alle deze Goederen in het groot en klein tot zeer laag gestelde prijzen worden aangeboden.

Partikuliere Bestellingen worden aangenomen en bezorgd. Hunne Magazijnen zijn gevestigd te **AMSTERDAM**, Warmoestraat. 's **HAGE**, Schoolstraat. en **ROTTERDAM**, Hoogstraat.

* * De Notaris **VAN DER HEYDE**, residèrende te Eindhoven, heeft voor zijne Principale in het openbaar provisioneel verkocht: de oudtijds adellijke **HUIZINGE** en **HOFSTEDEN DEN BURG**, gelegen te Stratum bij Eindhoven, met de twee daarbij behorende **BOUWHOEVEN** en **BOSSCHEN**, te zamen groot 30 Ruiders; in Parcellen met de slagen voor f 15229.00 en in massa voor f 15600.00 en 200 slagen . . . 400.00 te zamen . . . / 16000.00

De finate toewijzing zal plaats hebben ten Herberge van **ABRIJAAN FLIJMINGS** te Stratum, op Woensdag den 4den September 1839, ten zes ure des namiddags.

ZEGT HET VOORT.

* * De Ondergeteekende heeft de eer zijne geachte Begunstigers te berigten, dat zijn Magazijn op de Pensmarkt alhier voorzien is van een groot Assortiment nieuw aangekomene **LAKENS, CASIMIREN, DRAPS DE SEPHIR, BUCKSKINS, VESTSTOFFEN** in soorten, alsmede Heeren en Dames **MANTELSTOFFEN**, en dat hij een voornaam Fabrijk Depot heeft in Zijden en Katoenen **PARAPLUIEN**, waarvan gedurende de Kermistijd eene Tent geplaatst is op de Grootte Markt over de Sociëit de Zwarte Arend; alwaar dezelve tegen Fabrijsprijzen verkrijgbaar zijn.

J. CIKOT.

* * **H. PRONCK** van Amsterdam, berigt het geëerde Publiek dat hij deze Kermis bezoekt met een Assortiment schoone Artikelen, bestaande in fraai bewerkt **PALISANDERHOUT**, ingelegd met gaal Koper en nieuw Zilver, **Parle d'Amour** en Schildpad Voorwerpen en verscheidene artikelen van smaak, meest voorkomende uit de voornaamste Weener Fabrieken, uitgepakt op de Grootte Markt over den Heer **BACHEB**.

* * **M. B A D I E**, Marchand de Mode d'Amsterdam, a l'honneur de prevenir le publique qu'il vient d'arriver avec un grand choix de Chapeaux, Bonnets, Rubans, Fleurs, L'ingeries etc. Et ce recommande à la bienveillance du respectable publique. Placé à la premiere garde vis à vis de Mr. **PRONCK**, d'Amsterdam.

* * **L. C O R D E N S**, Koffijhoishouder wonende op de Markt alhier, heeft de eer het publiek bekend te maken, dat hij bij gelegenheid van de Kermis ten zijnen huize **H. A. L.** zal geven afgewisseld door Harmonie muziek op Woensdag, Donderdag, Vrijdag, Zaterdag en Zondag des avonds ten 9 Ure. — Men zal zich van alle verversingen kunnen voorzien en op eene prompte bediening kunnen rekenen. **ENTREE VRIJ.**

CIRQUE ROYAL
ONDER DIRECTIE VAN
F. E. BLONDIN.

Staande met zijne Welingerigte Tent op de Paradeplaats.

te 's Hertogenbosch.

Op Woensdag den 28sten Augustus 1839, des avonds ten half acht ure Grootte extra Ordinaire Voorstelling.

DE INVALIDES OF DE SLECHTVERDEDEIGDE VESTING, Grootte Pantomime Equestre uitgevoerd door het geheel Personeel en een aangepedresseerde Paarden; voorafgegaan door de Uitgevochtste Brillantste Exercitien en Manoeuvres in de Rijkunst. Uitgevoerd door alle de sujetten van het Gezelschap. Verwaald op Donderdag, Vrijdag, Zaterdag en Maandag Grootte en Nieuwe Brillante Voorstelling. Het geachte Publiek is hiermede verwittigd dat er na deze Voorstellingen geen zullen worden gegeven, uithoofde het Gezelschap zich naar de Amsterdamsche KERMIS begeeft.

Prijzen der Plaatsen: 1e Rang f 1.40. — 2e Rang f 0.90. — 3e Rang f 0.50.

Alsmede heeft de hooge militaire autoriteit dezer Vesting in het belang van dit Cirque gelieven te accorderen; dat de personen welke buiten deze stad zijn woonachtig en de Representatie bijwonen, nog denzelfden avond na het sluiten der Poort de Stad kunnen verlaten, mits tijdig daarvan opgave doende bij het afhalen van de kaartjes.

* * De heer **MAJU** heeft de eer aan het geëerd Publiek te berigten dat hij alhier is gearriveerd met zijn **RABINET** van Mechanische Optische Instrumenten, Automaten en Vanitasmagorie, en na het eindigen zijner werkzaamheden zullen er ieder avond **VAUDEVILLES** en **ZANGSTUKKEN**, benevens **PANTOMIMES** worden ten uitvoer gebracht, waarvan de Annonces, alle dagen aan de Tent te lezen zullen zijn, waarvan de eerste Vertooning zal plaats hebben op Woensdag den 28sten Augustus 1839.

Aanvang des avonds ten acht uren.

Staande op de groote Markt tegen over de Hoofdwacht.

* * **Handschoenen Magazijn.**
J. BYSSCHÖFER van Nro. 183 te Rotterdam.

Heeft de eer het geachte Publiek te berigten, dat hij alhier gearriveerd is met een groot Assortiment Gemisdereen-Tyroler **HANDSCHOENEN**, en verders alle tot dit vak behorende artikelen.

Staat gedurende de **KERMIS** met een Kraam op de Markt over de Sociëit de **Zwarte Arend**, beveelt zich in de gunst van het Geëerde Publiek.

* * De Gebroeders **BUFFA** in Comp. Kooplieden in **PRENTEN** in de Kalverstraat tegen over de Kapelsteeg No. 50 te Amsterdam, maken bekend dat zij te 's Bosch gearriveerd zijn met hun schoone Assortiment **SCHILDERIEN** en **PLATEN**, en verders **TEEKENGEREEDSCHAPPEN**, staande met hun Kraam tegen over de Sociëit de **Zwarte Arend**.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN
BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 26sten Augustus 4 1/2 Ure.

Werk. Sch. 2 1/2 pCt. 54 1/2. Dito 5 pCt. 101 1/2. Kansbiljetten 20 1/2. Am. Synd. 4 1/2 pCt. 86 1/2. Dito 3 1/2 pCt. 80 1/2. Handelw. 172 1/2. Oude die. 5 pCt. 99 1/2. Rijn Spoorweg. 102 1/2. Ardoins 82 p. st. 18 1/2. Oude Russen 104 1/2. Roebels 5 pCt. 68 1/2. Brazilian 78 1/2. Mexicanen 23 1/2. Columb. 20 1/2.

Latere Berigten.

PARIS, den 26sten Augustus.

TELEGRAPHISCHE DEPECHE.

Blyonne den 22sten Augustus 1 uur

De Generaal Kommandant der 20ste divisie aan den Minister van Oorlog.

Op de tijding eener beweging der Christinas op Solana, is **Ello** den 21sten naar Estella vertrokken.

Narbonne den 24sten Augustus 5 ure smorgens.

Berigten uit Valencia van den 19den houden in dat de Generaal **O'Donnel** na eenen hevigen slag tegen **Cabrera** gelyerd te hebben, zich den 14den van het Fort Talés heeft meester gemaakt.

Overigens behelzen de Fransche en Belgische dagbladen geen bijzonder nieuws.